

1704 25
2. F. F. S.
DISPUTATIONEM JURIDICAM
De

CONTROVERSIIS FORI SELECTIS,

Quam,

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,

DN. FRIDERICO WILHELMO,
REGNI BORUSSICI HEREDE &c. &c.

IN ILLUSTRIS FRIDERICIANA

P R Æ S I D E

DN. SAMUELE STRYKIO, | Cto,
SERENISSIMI AC POTENTISSIMI REGIS BO-
RUSSIÆ CONSILIARIO INTIMO, PROFESSORE PRI-
MARIO, ET FACULTATIS JURIDICÆ
ORDINARIO

PATRONO SUO VENERANDO,

IN ACROATORIO MAJORI

d. XVII. Decembr. Anno Salutis MDCCIV.

Publicæ placidæque eruditorum disquisitioni

exhibebit

AHASVERUS TOBIAS *Behme!*
Rudolftadio-Schwarzburgicus.

HALÆ MAGDEBURGICÆ,

Typis JOHANN. GRUNERI, Acad. Typogr.

DISPUTATION JURIDICA

CONTRORSUS FORI

RECTORI M. B. N. I. C. E. N. S. I. M. O.

DR. FRIDRICH WILHELM

DR. J. M. J. S. T. R. A. N. D. I. O. S.

DR. P. A. T. R. O. N. O. S. T. A. N. D. E. M. A. N. D. O.

DR. A. H. A. S. V. E. R. I. S. T. O. R. I. A. S.

Typi JOHANN GRUNDEL, Acad. Typogr.

ILLUSTRISSIMIS ET CELSIS-
SIMIS COMITIBUS, ac DOMINIS

DN. ALBERTO
ANTONIO,

ET

DN. LUDOVICO
FRIDERICO,

S. ROM. IMP. QUATUORVIRIS COMITIBUS
SCHWARZBURGI ET HOHNSTEINI, DYNASTIS ARN-
STETI, SONDRSHUSÆ, LEUTENBERGÆ, LOH-
RÆ, ET CLETTENBERGÆ, &c.

Comitibus ac Dominis suis longè gratiosissimè

Pagellas hæcæ breves ac leves dat, dicat, dedicat,
consecratque submissime

ILLUSTRISSIMI ET CELSIS-
SIMI COMITES
DNN. GRATIOSISSIMI.

ISraelitico olim mos erat popu-
lo, ut, quos fructus arbores,
quas fruges arva, quosque fœ-
tus animalia ipsorum prima vice pro-
ferebant, Deo Patri summo offerrent.
Hæc si ad præsens subditissimum ap-
plicavero propositum, non errabo.
Vos Patres Patriæ terrestres Dii estis
clementissimi, sub quorum tutela pa-
riter, ac regimine, quilibet civium
tranquilla fruitur felicitate. Vos co-
lunt, venerantur, adorant, denique
omnes illi, quibus parendi gloria reli-
cta

Etta est. Et cum prima jam vice fructus
quosdam protrudat mea Themis, cui
quæso, alii, quam Vobis, Dii Patriæ
meæ propensissimi, consecrare, ac pe-
nitus devovere eos possem. Accipite
igitur hoc, sereno uti soletis, vultu,
& benigno aspectu, quod Vobis li-
tat diligentissimus Vestri Numinis
cultor. Atque, licet exigua valde
sint, quæ Vobis sacra esse volui, cum
in vili charta consistant; spes mihi
tamen haud exigua suppetit, fore, ut
Deorum more æque, ac locupletissi-
ma munera placide suscipiatis, & ad
animum potius Vestræ Celsitudini
devotissimum, quam vile hujus mu-
neris pretium respicere non dedigne-
mini. Spem hanc concipere, ac firmi-
ter mente tueri, summa, qua polletis,
clementia me jubet. Deus vos so-
spitet, & Regimen Vestrum largissi-
ma benedictione impleat, quo, quod
fe-

fecistis hactenus egregie, DEI gloria,
ac subditorum commoda feliciter
promoveantur, Domui autem vestrae
insignia prosperitatis, & auctoritatis
incrementa accedant porro. Ego
autem me totum, meaque studia gra-
tiosissimae Vestrae memoriae supplex,
commendo, qui ad cineres usque
futura sum

V. V. CELSITUDINUM

Devotissimis Cliens

A. T. Behme.

INGRESSUS.

RX facto jus nasci, antiqua Jctorum regula est: Unde in Responsis Jctorum, quorum nomina in Digestis conspicua sunt, toties, quoties consultationis factæ restrictio apparet, se jus secundum proposita applicasse, uti videre licet ex *L. 14. ff. d. Reb. Cred. L. 18. ff. ad L. Falcid. L. 38. §. ult. ff. eod. L. 13. ff. de act. emt. L. 19. ff. de Test. milit. L. 14. ff. de jure Codicill. L. 28. ff. ad Scit. Trebell. L. 38. §. 1. ff. de Solut.*, aliisque locis quamplurimis. Etenim jus ipsum in se satis certum est, nec, ut quidam existimant, infinitæ difficultatis. Verum hoc quoad verba Legis obtinet, vim vero, & potestatem Legum nosse, quod proprium Jcti est *L. 17. ff. de LL. majoris momenti res est*: Omnium vero difficillimum Leges cognitæ ad factum propositum applicasse; ad hoc enim præcipue opus est prudentia, æqui bonique ratio-

PREFATIO.

rationem pro fundamento habens, ne alias sub autoritate Juris scientiæ perniciose erretur, sicuti Celsum quondam conquestum esse, refert Paulus in *L. 91. §. 3. ff. de V. O.* Qua propter non tantum utile, sed & necessarium est in jurisprudentiæ studio, non circa solam Legum notitiam occupari, sed quantum possibile, applicando juri ad factum seriam navare operam, utpote quod ad Advocati pariter, & Judicis officium eo felicius fubeundum summopere præparat ingenium. Hanc ob causam, cum mihi ex Academia discessuro pro more specimen aliquod publicum edendum esset, & variæ se offerrent materiæ, in quibus ingenii vires experiri licuisset, placuit tamen mihi ex consilio Dn. Præsidis selectas quasdam fori controversias, in judiciis jamtum ventilatas, publico examini submittere. Casus quidem illi ante plures annos in foro discussi sunt, quos ipse Dn. Præsides mihi benigne communicavit; attamen non defuit hic, quod industriæ meæ relinqueretur, scilicet, ut in rationes horum casuum paulo plenius inquirerem. Quare non dubito, benevole Lector, te hanc instituti mei rationem, utpote proposito meo proficuum, non improbatum, qui insuper certus sum, Te etiam aliquid hic inventurum, quod Tibi utile esse, vel saltem displicere non possit. DEum autem invoco, ut huic proposito meo gratiam suam benignissime impertiatur.

RE.

RESOLUTIONES
**CONTROVERSIARUM
FORENSIUM.**

I.

*De Principe feudum ab alio Principe tenente,
& illud dominio suo incorporante, an eo ipso
facultatem alienandi vel resutandi
amiserit.*

Princeps quidam Imperii Alexander, ^{I Casus.}
certum quoddam feudum, quod
Tusculanum vocabimus, ab alio
Principe Casimiro tenebat, quod
Domaniis suis incorporaverat, &
post aliquot annorum decursum
eidem Principi Casimiro, à quo præ-
dium illud feudali titulo recogno-
scebat, sub jure anrichretico restituit, postea vero pla-
ne hereditario jure utile suum dominium in eum tran-
stulit, & ita breviter, hoc Feudum Tusculanum sine con-
sen-

A

sen-

2 sensu Statuum Provincialium corpori domaniorum ex-
 2 emit, & Domino directo refutavit. Alexandro Princi-
 pe mortuo, successor ejus feudum illud ex domanio
 alienatum revocare intendebat, unde gravis nasceba-
 3 tur controversia; An ex qualitate Domaniali & inde
 dependente facultate revocandi, vigore *Cap. Intellecto*
 33. *X. de Jurejur.* & vi Jurium prolixius deductorum à
Brunnemanno Consl. I. Successor hoc feudum à Domino
 directo revocare possit?

Rationes du-
 bisandi.

4 Dubium omne in hoc versabatur, an plane quali-
 tatem Domanii prædium illud assumserit? Etenim re-
 fragari videbatur genuina Domaniorum indoles, quæ
 scilicet communiter ita describitur, quod Domanium
 sit patrimonium Reip. Principi concessum ad subsidia
 5 aulæ statusque sui inde capienda; Unde nec in Princi-
 pis, ed ipsius Reip. patrimonio esse dicuntur, illi tan-
 tum usufructu in his bonis relicto. *Grot. de Jure Bell.*
 6 & *Pac. Lib. 2. c. 6. §. 11.* At vero feudum Tusculanum non
 jure seu beneficio populi, sed ex contractu majorum
 cum alio Principe inito, sub nexu feudali tenebat, ideo-
 que in eo Principi Alexandro non minus juris relin-
 quendum, quam quod quisque nobilium in feudo suo
 à Principe obtento habet, cui sane consentu Domini
 utile Dominium in quemcunque extraneum transfer-
 7 re permissum est. 2. *Feud. 9. §. Donare.* & 2. *Feud. 55.* Imo
 in jure Feudali plane tratatitium est, Vasallum utile su-
 um Dominium in manus Domini feudi, quandocun-
 que ipsi libuerit, resignare & refutare posse. 2. *Feud. 26.*
 §. *Tilius* & 2. *Feud. 58.* *Vultej. de Feud. Lib. 1. c. 10. n. 130.* *Struv.*
 8 *de Feud. c. 12. th. 14.* ut hinc frustra Statuum provincia-
 lium consensus desideretur circa bona ab ipsis non pro-
 fecta.

His

His tamen non obstantibus, aliis aliter visum fuit, 9
 scilicet domaniorum causam & qualitatem non ex sola
 liberalitate Statuum Provincialium reperendam esse,
 sed unum quemvis Principem domanium suum ex bo-
 nis undecunque quaeritis augere posse, si illa per incor-
 porationem ad perpetuam Principatus & Successo-
 rum utilitatem destinaverit, Rosenthal *de Feud. c. 4.*
Concl. 34. Brunnem. *Conf. 1. n. 68.* Sicuti enim bona ab 10
 Episcopo mentalibus suis bonis juncta, pariter natu-
 ram mentalium assumunt. Guilelm. Redoan. *De rebus*
Eccles. non alienand. quest. 55. n. 75. Menoch. *De arbitr. Ju-*
dic. question. Lib. 3. cas. 433. n. 9. & seqq. Certe idem quo- 11
 que in Domaniis Regum & Principum locum habere
 debet, ut quicquid incorporatum vel unitum est bonis
 aliis domanialibus, pro domaniali reputetur. Renat.
 Choppin. *De Domano Regn. Francia. Lib. 1. tit. 2. n. 1. &*
seqq. Masc. *de Probat. Concl. 203. n. 11.* Menoch. *Consil. 79.*
n. 10. Nec ullibi exigitur, ut hæc bona incorporanda 12
 Princeps jure pleni Domini possideat, cum bona utili-
 tis Domini jure possessa, quatenus domino directo
 inde non inferitur præjudicium, æquali arbitrio Princi-
 pis possidentis sint subjecta. Unde fructus fundi Tu-
 ficulani redditibus domanialibus adscripti, æque augment
 domanium, quam si plena proprietas eo relata foret.
 Et hinc in præsentis casu, quia feudum illud non perso- 13
 næ Principis Alexandri, sed omnibus quoque ejus Suc-
 cessoribus in Principatu concessum erat, indeque post
 incorporationem perpetuum quoddam augmentum
 domanio accesserat, successori Principatus illa re- 14
 vocandi jus est. Ut taceam, Principes Germaniæ ple-
 rosque Domania sua & præfecturas ab Imperatoria
 Majestate & Imperio in feudum accipere & recogno-
 scere.

- 15 *scere. Bruckner. de domanio. c. 6. n. 34.* Postquam itaque inter Principem Alexandrum & Status ipsius provinciales generaliter conventum erat, ne bona semel domanio quaesita sine ipsorum consensu alienarentur, dici amplius nequit, Principi eandem libertatem alienandi superesse, quam cuicumque vasallo nobili; cum certum sit, minus Juris Principem in domanio, quam
- 16 *privatum in suis bonis habere, Brunnem. Consil. 1. n. 267.*
- 17 Quo ipso etiam corrui libera facultas feudum hoc domanio incorporatum domino directo refutandi, cum libertas haec per literas reversales jam restricta sit; sicuti nec in alio feudo vulgari haec refutatio amplius permessa est, si aliis per simultaneam investituram prospectum sit. *Struv. de feud. c. 12. 1b. 14.*

Deciso.

- 18 Hinc conclusum, etiam rem utilis domini jure possessam domanio incorporari, nec incorporatam amplius alienari, aut ipsi Domino directo refutari posse, sed si hoc factum sit, successori Principis Alexandri jus revocandi feudum hoc Tusculanum omnino saluum esse, hac tamen lege, ut illud porro jure feudi à Principe Casimiro recognoscat.

II.

De Jurisdictione Criminali à civitate municipali contra Officium Principis praescripta.

- Casus.* I **I**N civitate quadam inferioris Saxoniae Princeps certum quendam constituit Officium seu praefectum urbis, per quem illa, quae ad curam & salutem Civitatis, praecipue vero ad Jurisdictionem criminalem pertinent, expeditentur; quo non obstante civitas ipsa vari-
- os

os actus meri Imperii exercuit, quæ res ansam contro-
versia dedit; An civitas per præscriptionem in exer- 2
cizio jurisdictionis criminalis contra Præfectum urbi-
cum se tueri possit?

Quæstio.

Equidem ex transactione quadam de Anno 1526, 3
inter Principem & civitatem inita, haud obscure ap-
parebat, non Senatui, sed Præfecto urbico merum im-
perium competere, & cum ejusmodi transactionis
non minor vis auctoritas sit, quam rei judicatae L. 4

*Rationes du-
bitandi.*

Non minorem 20. C. de Transact. jus indubitatum inde con-
tra Senatum ad exclusionem à mero Imperio natum
esse videtur, quod nec Imperatoria autoritate tolli po-
test. L. 16. C. de Transact. Et utut interim quosdam me- 5

ri imperii actus exercuerit Senatus, hoc tamen non
sine contradictione Præfecti factum, quo ipso possessio-
nem quietam non habuit, quæ tamen necessaria est, si
talium jurium præscriptio interrumpi non debeat, per
L. 2. C. de Præscript. Long. temp. Imo vel hoc tandem con- 6

cedendum, Præfectum urbicum in antiquiori posses-
sione exercitii Jurisdictionis criminalis fuisse; jam 7
vero antiquior possessio semper præferenda recentiori.
Cap. Licet causam 9. X. de Probat. & ibi Barbof. & Gon-
zalez in commentar. Menoch. Vol. 6. *Consil. 515. n. 5.* præ- 8
sertim si antiquior possessio etiam gaudeat antiquiori
titulo. Menoch. *Remed. 3. retinend. possess. n. 736.*

Verum enim vero ipse Senatus pro se allegabat, 9
quod jamtum Anno 1560. reum homicidii, qui ipsius
Principis Officialis erat, in carcerem conjecerit, &
eum ad intercessionem Principis & aliorum ex Princi-
pis agnatione Ducum dimiserit; hinc ex hoc compe-
tentiam Jurisdictionis criminalis colligi posse existi-
mat, cum intercessione non opus sit apud eum, cui

*Rationes de-
cidendi.*

nullum jus competit, & Princeps regens Officialem
 suum, ab incompetente iudice captum, per mandata
 10 pœnalia de relaxando captivo liberare potuisset. Quod
 vero contradictiones Præfecti Urbici attinet, Senatus
 illis non acquievit, sed à Camera Imperiali mandata
 cassatoria de non impediendo administrationem Ju-
 stitiæ impetravit. Imo tandem causa ad Cameram de-
 11 voluta Anno 1619. inter Principem & civitatem transi-
 gendo composita, & jurisdictio criminalis cum om-
 12 nibus suis gradibus civitati relicta. Ex quo sequi-
 tur, Præfectum urbicum denuo hanc controversiam
 resuscitantem à limine Judicii repellendum esse. C. 1.
de Lit. contest. in 6to. l. 23. §. 3. ff. De Condict. indebit. Tan-
 dem enim litium finis esse debet. L. Fratris. 10. C. De
 13 *Transact. & ibi Dd.* Accessit postea Principum subse-
 quentium confirmatio, qua plenum robur illi trans-
 actioni quæsitum. Klock. Vol. 3. *Consil. 155. n. 125.* præ-
 fertim, quod illæ confirmationes aliquoties repetita
 fuerint, cujus geminationis vis est maxima. Klock. *d.*
 14 *Consil. 155. n. 148. & seqq.* Porro & hoc Senatui suffragatur,
 quod ab eo tempore, varios actus meri imperii ul-
 tra quadraginta annos exercuerit, & ita præscriptione
 munita sit, nam & jurisdictionem per præscriptionem
 legitime acquiri posse, præfertim moribus nostris ubi
 patrimonialis eadem est, consentiunt Dd. Matth. Ste-
 phan. *De Jurisd. Lib. 1. c. 38. n. 33. seqq.* Tob. Paurmeist.
 15 *de Jurisd. Lib. 1. c. 21. n. 2. & n. 14.* Et hoc etiam in meri im-
 perii præscriptione obtinet, quod per 30. & 40. annos
 quærat. Paurmeist. *d. c. 21. n. 2. & n. 30.* Fachin. *Lib. 8.*
controvers. 23. Christineus. *Lib. 5. Decis. 167. n. 6.* Balbus *de*
 16 *Præscript. Part. 2. Part. 5. princip. n. 1.* Imo tantum tempus
 sufficit, etiam si titulus non adfit; qui tamen hoc casu ob
 trans-

transactionem & patientiam Principis, continuatum-
que quietum exercitium illorum actuum, qui ad
merum imperium spectant, non deficit. Nec prodesse 17
potest Præfecto urbico antiquior illa transactio *de An.*
1526. utpote quæ à Senatu non subscripta, nec sigillo
civitatis munita, imo recentiori transactione sublata,
præsertim cum per centum annos, nullum actum me-
ri imperii Præfectus ille exercuerit.

Hinc decisum, Præfectum Urbicum à limine Ju- 18 *Deciso.*
dicii repellendum, & Senatum in libero exercitio me-
ri Imperii, defendendum esse.

III.

*De jure exigendi locarium in nundinis, ab illis
qui res in foro venales habent.*

IN eadem civitate lis movebatur Senatui à Præfecto 1 *Casu.*
Urbico circa exactionem locarii illius, quod ab illis,
qui res in foro venum exponunt, pro statione vel lo-
co quem occupant, præstari solet, vulgo das *Stette-*
Geld/ sive *Markt-geld/* quod sibi deberi urgebat Præfe-
ctus, contradicebat Senatus;

Ille pro se allegabat, quod collectæ regulariter 2 *Rationes dis-*
non ad civitatem, sed ad Superiorem pertineant, *bitandi.*
cum jus exigendi collectas ex præcipuis Principum
regalibus sit, quapropter cum sibi cura rerum civi-
tatis à Principe commissâ sit, pro onere hoc, leve
illud commodum, quod ex ejusmodi pecunia fo-
rensi redundare poterat, sibi potius quam Senatui op-
pidano relinquendum esse; præsertim cum non in-
solens sit, Prætoribus & Scultetis urbicis compendi-
um

um aliquod ex rebus in foro venalibus relinquere, ob partem curarum quam hoc nomine sustinent, *L. 1. §. cura carnis ff. de off. Praefect. Urb.* provocabat insuper ad possessionem, quod jam bina vice nudinis hanc pecuniam exegerit, eaque propter se in possessione sua defendi petebat.

Rationes decidendi.

- 5 At vero Senatus pro se allegabat quasi possessionem immemorialis temporis exigendi hanc pecuniam forensis a venditoribus, quae possessio vim specialis privilegii habet, adeo ut & regalia tanto tempore acquiri possint. *cap. super quibusdam 26. §. praeterea de F. S. & ibi Barbosa. Covarruvias Lib. 1. var. resolut. c. 17.*
- 6 n. 11. Quod tunc praecipue procedit, si Magistratus superior actus ejusmodi ab inferiore exerceri non ignoraverit, ejusque exercitio non contradixerit *Jac. Thoming. Consil. 22. n. 63.* quamvis etiam hic de tali collecta non agatur, quae respectum habeat ad jura superioritatis, sed tantum compensationem respiciat onerum a Senatu oppidano sustinendorum, quo casu ipsi collectae impositionem sciente & non contradicente Principe competere, in terminis probavit *Georg. Mundius de mun. & honor. cap. 2. n. 396. Bocer. de jurisd. cap. 8. n. 93.*
- 8 Imo consuetudine communi totius Germaniae receptum esse dicit *Wesembec. p. 1. Consil. 12. n. 67.* pecuniam forensis, das Markgelb / ad Civitatem & Senatum propter onera communia sustinenda, non vero ad Superiorem pertinere: cum enim forum sit res universitatis seu Civitatis *§. universitatis 6. Inst. de ver. div.* & ipse Senatus plateas & forum ipsum, quo venditoribus aptum sit, reparare teneatur, proventus quoque fori ipsi non denegandi; quod adeo consuetudine invaluisse, *Wesembec. d. n. 67.* asserit, ut ne quidem proba-

batione indigeat; cui adstipulantur Paul. Matth. Weh-
ner. *Observat. pract. voce Bodenzins.* Thom. Michael
de jurisd. th. 137. lit. D. Mundius de munerib. cap. 6. n. 98.
Dither *addit. ad Besoldi thes. pract. voce Marckrecht.* Ad
actus possessorios à Præfecto urbico allegatos regere-
batur, exactionem ab ipso susceptam proficere non
posse ad possessionem antiquissimam civitatis inter-
vertendam, sed illam pro mera turbatione reputan-
dam esse, præsertim cum lite pendente facta sit, qua
durante nemo in possessione sua turbandus *t. t. X. ut
lite pendet. nih. innovet. Capitius Decis. 189.* Imo notum
est, actus ejusmodi turbativos, qui liti occasionem de-
derunt, non mereri manutionem. Postius *de sum-
marissimo possessorio Obs. 17. n. 44. & seqq.*

Hinc Senatum oppidanum in exactione pecuniæ
forensis defendendum, & Præfecto Urbico ut à turba-
tione in posterum desistat, injungendum esse, *decisum
fuit.*

IV.

*Privilegium immunitatis alicui ex civibus à
Principe concessum, an Principem ipsum,
an alios cives gravet?*

Princeps quidam Imperii Archiatro suo optime
merito privilegium immunitatis à tributis con-
cesserat, intuitu ædium sub Senatu sitarum, & omni-
bus oneribus civicis alias subjectarum; cum autem
privilegio hoc non obstante Senatus illius civitatis, in
qua Princeps ipse residebat, ab Archiatro illo exigeret
solutionem onerum consuetorum, in specie den *Schof/
hic*

- hic autem de privilegio exciperet, in controversiam
Quaestio. 2 vocatum, an hæc exceptio relevans esset ad repellendum Senatum à prætenso tributo?
- Rationes du-*
biandæ. 3 Pro Medico hoc aulico militabat Principis potestas & satis declarata voluntas. Quoad prius enim in confesso est, Jus concedendi immunitatem à tributis ad jura superioritatis pertinere, cum ab illo, à quo dependet collectarum impositio, dependeat etiam à collectis exemtio *L. ii. ff. de vacat. muner. Ziegl. de Jur. Maj. Lib. 2. c. 2. §. 43.* Quod eo magis procedit, si bene merita illius, qui immunitatem impetravit, præcesserint, quippe meritorum causa ita favorabilis est, ut & ipsa Resp. ad illa compensanda obligetur *a. L. i. C. de Assess. f. C. de Stat. & Imagin.* & hinc tale privilegium non pro gratuito aut mero beneficio, sed pro contractu & titulo oneroso reputandum, Marquard. *De Jur. Mercat. Lib. 1. c. 6. n. 38. Menoch. Lib. 3. Præsumt. 103. n. 13. Zoef. ad tit. ff. de Constit. Princip. n. 30.* quæ merita in præsentī casu eo minus in dubium vocanda, cum non tantum ipse Princeps illa in privilegio expresserit, sed & quod illic loci notorium sit, medicum illum pro vita & salute Principis hætenus per aliquor annos omnem diligentiam impendisse, ut hinc à reliquis civibus ipsi commodum hoc non invidendum; Unde etiam Dd. concludunt, quod si Princeps alicui immunitatem concesserit merita, hoc onus, sive partem ex tributis remissam reliquos cives in se recipere debere, Klock. *de Contribut. c. 16. n. 37.*
- 8 *Surdus, Consil. 278. n. 15.* Accedit, quod in quibusdam civitatibus municipalibus medicis ordinariis sive Phisicis hæc immunitas lubenter concedatur, & a reliquis civibus sublevantur, cur vero non & idem liceret Prin-

Principi? De voluntate autem ejus hic multo minus 9
dubitandum, cum emphaticis clausulis hoc privilegi-
um munitum sit, scilicet quod *ex certa scientia & motu*
proprio hanc immunitatem concesserit, eamque à suc-
cessoribus illibatam servari velit; jam vero clausula
ex certa scientia magnæ efficaciz est, Felin. in Cap. Non-
nulli 28. X. de Rescripti. & quod *motu proprio* concessit Prin- 10
ceps, hoc majoris efficaciz est, quam si ad instantiam
partis; inde privilegia ita concessa plenius interpre-
tanda, Enenckel. de Privileg. Lit. 2. c. 4. n. 22. Reddit 11
enim motus proprius gratiam Principis favorabilem
Marta de clausulis, Claus. 73. n. 4. Petr. Anton. de Petra.
de Jur. quæsi. per Princip. non tollendo. c. 32. Dubit. 2. n. 6.

Verum in eodem casu occurrebant varia, quæ 12 *Rationes*
decidendi.
Principis voluntatem in dubium vocarent. Extabat
enim conventio inter Principem majores & Senatum
jam Anno 1618. initum, ubi Senatus Jus exigendi one-
ra illa consueta ab omnibus indistincte ædibus conce-
ditum, & simul adjectum, si forte quis exemptionem im-
petrare velit, *illam non aliter concedi debere, nisi consentiente*
Senatu, subjecta insuper Clausula derogatoria futura 13
contraventionis; quæ pacta majorum, cum Principem
Successorem obligent, præsertim qui jure hereditario
suecessit, Reincking de Regim. & Ecclesiast. Lib. 1. class. 3. c.
10. n. 8. certe non poterit Princeps successor illis pro 14
lubitu derogare; nec præsumendum est, ipsum hoc fa-
cere voluisse, cum enim in illa conventionem cum Sena-
tu clausula derogatoria, ne scilicet huic contravenia-
tur, fuerit inserta, illius iterum mentio in novo hoc
privilegio facienda fuisset. Quoties enim Lex, vel con- 15
ventio, contra quam Princeps rescribere vult, munita
est

est clausula derogatoria, requiritur specialis expressio privilegii vel clausulæ, ut dicat Princeps, non obstante illa Lege se hoc jubere. Dd. citat, Trentacinq. *Lib. 1. Resolat. tit. de Rescript. Resolut. 6. n. 12. vers. in secund.*

36 *cas.* Alias enim talis clausula derogatoria actum posterioriorem reddit ipso jure nullum, sicut id in terminis casus præsentis abunde probat. Klock, *de Contrib. c. 16. n. 173. § n. 176.* E. cum hac ratione præjudicium Senatus aliorumque civium in comperto sit, nihil operari poterunt superius adductæ clausulæ. Ut enim taceam, illas plerumque ex favore concipientis erga impetranterem Rescriptis inseri, ita quoque in confesso est apud Dd. clausulam *motus proprii* in præjudicium tertii nihil operari. Petra *d. c. 32. Dubit. 2. n. 14.* Barbof. *de clausul. usu frequent. Claus. 79. n. 42.* Unde privilegium contra jus alterius confirmare nequit. Marta *Clausul. 73. n. 5.* Imo tandem verissima hæc sententia est, si Princeps aliquem oneribus eximere velit hoc in ipsius præjudicium explicandum esse, ita ut defectus ille non suppleatur à reliquis civibus, sed Principi portio privilegiati detrahatur. Carpz. *Lib. 4. Resp. 75. n. 23.* Mev. *Part. 7. Decis. 30. n. 3.* Ziegler. *de Jur. Maj. Lib. 2. c. 2. §. 44.* quam sententiam Camera Imperialis in Judicando approbavit. Michael. *de Jurisd. Concl. 27. in f.* Nec operabuntur hic quicquam allegata merita, quippe quæ non ipsam Remp. afficiunt, nec singularia sunt, sed plane ordinaria, ad quæ Medicus ille vi officii obligabatur, & quæ ipse Princeps per annum Salarium satis compensabat, talia autem merita aliam remunerationem expectare non debent, Knichen. *de Vesit. Pact. Part. 1. c. 3. n. 154.* Mascard *de Probat. Concl.*

186. n. 4. Nec tandem quod de Physico Civitatis afferere- 20
batur, huc in argumentum trahi potest, cum Civibus
volentibus sustinere onera alterius non fiat injuria.

Hinc concludebatur, exceptionem privilegii im- 21 *Decise.*
munitatis Senatui opponi non posse, sed Archiatrum
ad illa solvenda obligari, nisi à Principe declaratio-
nem impetraverit, quantitatem ædibus ipsius incum-
bentem, civitati ab aliis oneribus Principi præstan-
dis detrahendam esse.

V.

*De manutentione aliquando contra rem judi-
catam concedenda.*

VEntilabatur quondam coram Consistorio Pome- 1 *Casus.*
rano Prussico inter duos Nobiles Sempronium &
Javolenum controversia super jure vocandi Pasto-
rem Ecclesiæ, quæ tandem per sententiam ita deci-
sa, quod Sempronius in summariissimo juris patro-
natus defendi tamdiu debeat, donec Javolenus in pos-
fessorio ordinario vel petitorio jus suum melius dedu-
xisset. Javolenus contra hanc sententiam implo-
rabat beneficium restitutionis in integrum, ob ratio-
nem, quod sententia lata esset contra rem jamdu-
dum judicatam; inde dubitabatur: An in possessorio a
summariissimo pro illo judicari poruerit, qui rem ju-
dicatam in petitorio contra se habebat?

Pro Javoleno admodum faciebat, sententia pro an- 3
tecessoribus suis jam Anno 1603, d. 20. Oct. lata & vim rei
judicatæ adepta; jam vero rei judicatæ tanta est auto-
ritas, ut ejus effectus nequidem rescripto Imperato-

B 3 rio

rio infringi possit *L. fin. C. Quor. appellat. non recipiunt.*
 4 Unde etiam sententia contra rem judicatam, in actis allegatam, lata est ipso jure nulla. *L. i. ff. Qua sent. sine*
 5 *appell. rescind. & L. i. C. Quando provoc. non est necess.* Ubi itaque per sententiam constat de dominio spoliatoris, ibi remedia spoliatis concessa cessant. Menoch. *Recu-*
 6 *per. poss. Rem. i. n. 233.* Nam exceptio rei judicatæ repellit omnem agentem *c. i. de lit. cont. in 6.* ubi vero constat de peritorio frustra quis defenditur in possessorio, *c. 6. X. de Caus. propr. ut taceam actus quosdam possesso-*
 7 *rios juris patronatus a sua quoque parte allegasse Javolenum e. g. quod redditioni rationum ecclesiasticarum interfuerit, quod aliquem ad pastorum comendaverit, qui etiam ad hoc officium promorus fuit.*
 8 Attamen judicatum illud nunquam ad executionem deductum erat, & ita effectus judicati ad instar aliarum actionum civilium 30. annis exspiraverat, *L. sicut 3. C. de Prescript. 30. ann.* adeo ut si res judicata executioni non mandata, manutentio contra illam locum habere possit. Postius *de Summariis fin. possessor. Obs. 66.*
 10 *n. 1.* Accessit etiam patientia 60. annorum, ubi Javoleni Antecessores passi sunt vocationem ministrorum Ecclesiæ à Semprono expediri, quo ipso novum jus contra rem judicatam obtinuit. Anton. Faber *in C. Lib.*
 11 *7. tit. 13. Def. 12. n. 5.* Quando enim rei judicatæ renunciatur per patientiam, & actus contrarii admittuntur, tunc aliter non obstante re judicata in tua possessione manutendendus. Postius *d. Obs. 66. n. 5.* Nec attendendum ad illos actus quos Javolenus pro se allegavit: illi enim sufficienter probati non sunt, nec etiam sufficientunt ad jus patronatus probandum, cum rationibus eccle-

Rationes desiderandi.

clesiasticis aliquis ut testis interesse possit, & commendare ad parochiam non sit vocare: Illud extraneo etiam non interdictum; Hoc solius patroni est. E contrario Sempronius plurimos actus possessorios non interrupto ordine allegavit & abunde probavit. Jam vero in iudicio possessorio pro illo etiam iudicatum qui possessionem suam validioribus & melioribus rationibus deduxit Menoch. *Retin. poss. rem.* 3. n. 718. nam & in manutione probationes in suo genere ita conclusentes esse debent, ut inducant iudicem ad indubitam credulitatem: *Post. d. l. Observ. 38. in fin.*

Hinc pronunciatum fuit, Sempronium non obstante re iudicata, sed ad effectum non deducta, in possessorio juris patronatus defendendum esse. 15 *Deciso.*

VI.

De Sententia in possessorio summarissimo super Jure patronatus lata neque per appellationem neque per restitutionem in integrum rescindenda.

IN eadem causa, cum sententia in possessorio lata summo opere displiceret Javaleno, ad ejus effectum suspendendum interposuit remedium restitutionis in integrum, ubi se opponebat Sempronius, in hoc summarissimo possessorio illud admittere nolens: Disputabatur itaque, an audiendus esset Javalenus? 1 *Casus.*

Equidem in Pomerania remedium restitutionis non extraordinarium est, sed plane ordinarium, quod contra omnem sententiam gravantem locum habere potest. *Vid. Ordinat. Dicast. Pomeran. Mev. P. 2. Dec. 66.* 3 *Rationes dubitandi.*

Adeo

4 Adeo ut iudex ibi in admittenda hac restitutione se
5 difficilem præbere non debeat. *Mey. part. 5. decis. 5. cum*
idem ejusdem favor sit, quam appellationis, quæ ta-
men certo modo etiam in possessorio momentaneo ad-
mittitur. *Dd. in L. unic. C. si de moment. possess. appell.*

Rationes de-
gidendi.

6 Quia vero hæc admissio restitutionis tanquam re-
medii ordinarii terminos habiles non excludit, si scilicet
causa ipsa remedia suspensiva non respuat; jam
vero lis super jure vocandi Pastorem Ecclesiæ ver-
titur, quæ causa ob maximum interesse & periculum
Ecclesiæ, quod interim sentit, dum certo Pastore de-
stituitur, summaria est, & celerem expeditionem re-
quirit, uti causæ Ecclesiasticæ omnes. *Carpz. de Pro-*
cess. Tit. 1. Artic. 2. §. 34. Tali vero casu, ubi celeritas re-
quiritur, appellatio hoc effectu, ut executionem remo-
retur, non admittitur. *Carpz. Jurisprud. Eccles. Lib. 3.*
8 *Def. 595. n. 11.* Vid. *Dd. in d. L. Un. C. si de moment. poss.* Ergo
nec restitutio in integrum admittenda, quia & hæc
quoad effectum suspensivum Appellationi comparatur.
L. 32. C. de Transact. Mey. Part. 2. Decis. 297. n. 2. Conf.
Ordinat. Proc. Pomer. Tit. von Wiedereinsetzung in vork-
9 *gen Stand.* Et de jure communi quoque, si quis per
extraordinarium remedium restitutionem in inte-
grum perierit, utut alias sententiæ executionem su-
10 spendat. *L. un. C. In integr. restit. post §. ibi Da.* tamen
si vel probationes indubitæ à parte adversa in con-
tinenti non fuerunt oblatæ, vel etiam res ipsa dilata-
tionem non patiat, sed celeritatem requirat, non ob-
stante petita restitutione, sententia executioni man-
11 danda. *Menoch. Rem. 4. Adipisc. poss. 911.* Et quanquam
Dd. statuant, quod ubi in possessorio momentaneo appella-

pellatio prohibita, restitutio tamen in integrum nunquam censeatur sublata. *Men. Rem. 4. de Adipisc. poss. n. 907. 12*
 Attamen maxima differentia est inter restitutionem consideratam ut remedium extraordinarium ex iusta & gravi causa à Præatore indultum; & consideratam ut remedium ordinarium in certa provincia contra omnes sententias gravatorias concessum. In casu posteriori comparatur appellationi quantum ad effectum suspensivum, ita ut à prohibita appellatione ad prohibitam restitutionem procedat argumentum. *Mev. Part. 2. Decis. 297. n. 2.* Et cum hic testantibus actis in summariissimo possessorio juris Patronatus actum sit, & Dd. unanimiter concludant, hic appellationi quantum ad effectum suspensivum, locum non esse, sed quod illa non obstante sententia executioni mandanda sit. *Menoch. Remed. 4. Adipisc. possess. n. 828. Matth. de Afflict. Decis. 269. Farhin. Lib. 1. Controvers. 75. Carpz. Lib. 1. Resp. 13. n. 8. Postius de Summariissim. possess. Observ. 106. n. 37. & idem quoque hoc in leutatione obrineat, 14° quod nec hæc admitienda sit. Carpz. Proc. tit. 17. artic. 4. n. 17. Rauchbar. Part. 2. quæst. 6. n. 8.*

Hinc pronunciatum, petitæ restitutioni in integrum hic locum non esse, sed Javolenum ordinario Judicio prærensus jus patronatus ut doceat, obstructum fore. *15 Deciso.*

VII.

Separatio bonorum quatenus moto concursu creditorum circa feuda locum inveniat.

Decedebat Nobilis F. V. K. variis feudis relictis, sed à gravi æris alieni onere gravatis, eapropter cum

C

allo-

alodium illi solvendo non sufficeret, sed creditores etiam ex feudis satisfactionem peterent, inter hos vero paterni Creditores cum his, qui cum filio contraxerant, quorum quidam singulari privilegio gaudebant, disceptarent, controversia suborta est, his ad privilegium prælationis, illis ad separationem provocantibus; aliis vero quatenus hic concursus bona feudalia respiceret, separationis beneficium plane non

Quaestio.

2 admittendum esse, contendentibus. Inde quaestio movebatur, an Creditores paterni simplices vi prætensi juris separationis prælationem, etiam in ipso feudo, præ creditoribus filii, singulari jure prælationis gaudentibus, ex quorum numero dos erat, illata à filii uxore, prætereundere possint.

*Rationes du-
bitandi.*

3 Equidem ab initio obvertebatur, juri separationis dudum præscriptum esse, utpote quod non nisi intra quinquennium ab adita hereditate locum habere potest, *L. 1. §. 13. ff. de separat.* quod quinquennium usu fori adhuc observari testis est, *Carpz. Part. 2. Constit. 3. Def. 4. & Lib. 4. Resp. 18. Richter. de Privil. Credit. Disp. 52. p. 47.* Deinde quod dotem concernebat, hæc notorie omnibus aliis creditoribus anterioribus, etiam expressam hypothecam habentibus, præferenda est, *L. assiduis 12. C. Qui potior. in pignor.* Iniquum ergo foret, hanc chirographariis filii Creditoribus, vel simplicibus hypothecariis postponere. Ubi simul separationis beneficium etiam quoad usuras desiderantibus, iniquitas petitionis opponeretur, cum illic loci, ubi concursus movebatur, expediti juris esset, usuras in concursu non deberi, nisi creditoribus omnibus de sorte prius

us satisfactum esset, Richter *de Privileg. Credit. c. 7. n.*
 50. Carpz. *Part. 1. Const. 28. Def. 160.*

Verum enim vero quantum ad tempus beneficii 7 *Rationes de-*
 separationis, praxin uniformem non esse, sed multis *cidendi.*
 in locis illud etiam post quinquennium obtinere, te-
 stis est Brunnem. ad Wesembec. *tit. de separat. quest.*
 4. Hahn. ad *Wesembec. u. r. n. 4.* Imo in Ducatu Mega- 8
 politano specialis Constitutio est, *de dato Schwerin d.*
 29. *Januar. Anno 1647.* quod nulla præscriptio separatio-
 nis beneficio obstare debeat; quod tamen sine dubio in-
 telligendum, si modo adhuc possibile sit, bona defuncti
 à bonis heredis distinxisse. Deinde admissa licet quin- 9
 quennali præscriptione illius beneficii, attamen hæc
 non nisi chirographariis filii creditoribus opponi po-
 terit; cum vero non pauci ex creditoribus paternis
 hypothecam habeant, his sane hæc præscriptio obesse
 nequit, cum ipsa hypotheca quinquennio non ex-
 spiret, *Mev. Part. 5. Decis. 260. Carpz. Lib. 4. Resp. 18. n. 3.*
 Richter. *d. Disp. 2. p. 48.* Quod autem privilegiati Cre- 10
 ditores filii, paternis minus privilegiatis postponen-
 di sint, hoc ex facta separatione necessario sequitur;
 Separatio enim id efficit, ut bona defuncti & bona
 heredis, separatim, tanquam duorum patrimonia, con-
 siderentur *L. 1. §. 1. verb. Ut sic quasi duorum ff. de separat.*
 & ita defuncti bona pariter reputentur, quam si he-
 reditas nunquam adita fuisset *L. 1. §. 6. §. L. 5. ibi. qua-*
si defuncti bona ff. d. t. Manz. Patrocin. debitor. decad.
 3. *quest. 10. n. 49.* hinc creditores filii respectu horum bo- 11
 norum pro extraneis reputantur, & sic cum debitori-
 bus paternis de prioritare frustra disputant. Vid.
 Carpz. *Part. 1. Const. 28. Def. 10.* Ex quo ulterius sequi- 12
 tur, etiam uturis eandem prælationem deberi. Carpz.
d. Con-

d. *Constit.* 28. *Def.* 160. Hahn. ad *Wesembec. d. t. n. 3.* ita tamen, ut inter ipsos Creditores beneficio separationis gaudentes regula illa salva maneat, usuras, non nisi
 13 omnibus de sorte satisfactum, solvi debere. Quod vero in specie dotem à filii uxore illatam attinet, hæc consensu Domini feudi munita erat, itaque cum omnis efficacia hypothece feudalis ex consensu Domini dependeat, Brunnemann. *de Concurf. Creditor. c. 5. §. 22.* Gail. *Lib. 2. Obs. 154. n. 1.* Berlich. *Part. 2. Conclus. 55. n. 80.* hoc autem consensu hypotheccarii paterni destituantur; merito, quantum ad feudalia bona, Creditoribus
 14 paternis præferenda fuit uxor: Ut taceam, jus separationis tantum in bonis allodialibus, non feudalibus
 15 locum habere Carpz. *Part. 1. Decif. 73. n. 9.* quod tamen ad feudum proprie dictum tantum spectat, feudum enim hereditarium, cum allodii nexum conjunctum habeat, & ita æri alieno obnoxium fit, jus separationis non impedit, Conf. Struv. *Exercit. feud. 14. tit. 2. Vultej. de Feud. lib. 1. c. 8. n. 30.*

Decifio. 16 Hinc in casu præsentis pronunciatum, Creditores paternos, hypothecca instructos, non obstante lapsu quinquennii ad beneficium separationis admittendos esse; sed non ulterius, quam quantum ad bona allodialia; In feudalibus vero uxorem filii, ratione illatæ dotis omnibus filii creditoribus consensum Domini feudi priorem non habentibus, præferendam esse.

VIII.

De retractu vicinitatis, an inter Nobiles eundem pagum pro diviso possidentes obtineat?

Casus. I **I**ncerto quodam pago duo habitabant Nobiles nulla agnatione sibi juncti, Titius, & Mevius, quorum quis-

quisque partem pro diviso tenebat. Cum vero Mevius antecessores suam partem à Titii majoribus titulo singulari accepissent, & Mevius jus suum Sempronio pro certa pecuniâ summa cedere vellet, Titius Sempronio se opposuit, & ex prætenso jure retractus vicinitatis præferri voluit, **quærebatur quid Juris?**

Titius pro se adducebat, quod prædium hoc intergrum à majoribus suis descendat, ideoque sua interesse, ut pagus ad familiam redeat integer; cum jure nostro probetur affectio illa, quam circa res majorum retinendas quisque habet, *L. Si in emptionem. 35. ff. de minor. Gail. Lib. 2. Obs. 19. n. 1.* Accedebat jus vicinitatis, cui pariter jura nostra favent, adeo ut vicinum emptorem extraneo emtori præferant. *L. unic. C. Non licere habitatoribus Metrocom. L. Congruit. 4. C. de locat. prædior. civil. Constitut. Imp. Frideric. 5. Feud. 15. Gail. Lib. 2. Obs. 19. n. 2. Tiraquell. in præfat. Tr. de Jur. Protimifcos. n. 13.* Vicinis enim merito favendum, ob incommoda illa, quæ sapius à novo vicino sustinere debent, cujus intuitu res vilius sæpe vendi solet. *L. quod sæpe. 35. §. ult. ff. de contrahend. empte. & ibi Gottofred. in not. quod præfer- tim obtinet, si incendiî periculum, aut aliud grave damnum metuatur. Richter. Decif. 76. n. 71.*

Verum cum hic casus in Marchia Brandenburgica contingeret, graviter resistebat, quod illic loci per Receptionem provinciam de An. 1011. jus Protimifcos plane sublatum sit; quamvis enim, uti contextus docet, de retractu consanguinitatis ibi proprie sermo sit; attamen per consequentiam, ob debilius illud jus vicinitatis quam sanguinis, sua sponte fluit, & hunc retractum prohibendum esse. Vinculum enim sanguinis longe fortius est, vinculo vicinitatis; illud naturale, hoc civile est, & hinc

- 10 illo retractu sublato, hic amplius subsistere nequit; Nec præsidium ex jure communi capi potest, cum & hic retractus consanguinitatis sit prohibitus, *L. Dudum, 14.*
- offen II* *C. de contrabend. emt.* nec quicquam facit allegata *L. Unic. C. non licere habitat. Metrocom.* quippe quæ jus plane singulare continet ob favorem & incrementum metrocomiæ, seu municipii, ut in vendendis civium bonis, alii cives extraneis præferantur; sed non ibi additur,
- 12 quod vicinus inter cives præferri debeat. Nec. *L. Congruit. 4.* huc pertinet, quæ non de vicino, sed de antiquiore conductore in fundis publicis preferendo agit.
- 13 Constitutio autem Frideric. Imp. nunquam usu fori recepta, *Carpz. Part. 2. Const. 31. Def. 1. n. 7. Mev. Part. 2. Decis. 74.*
- 14 adeo, ut qui hoc jus vicinitatis receptum esse contendit, id probare teneatur. *Reincking. De retractu Quæst. 1. n. 27. Brunnem. Cont. 2. Decis. 89. Sutorius De retract. c. 5. th. 89.* Sane si non in pago diviso Titius & Mevius habitassent, sed in communiione vixissent, ex jure societatis obtinere potuissent, *Casp. Anton. Thesaur. Controvers. Forens. Lib. 1. quæst. 39. Hector Felicius de Societate c. 15. n. 62.* Favor autem familiæ Titio amplius prodesse non poterit, cum jam olim extra familiam res alienata fuerit.

Decisio. 17

Hinc Sempronium à Titio vicino in comparatione partis hujus pagi impediri non posse, respondendum fuit.

IX.

Filius feudum paternum à creditore redimens, an invito agnato de eo disponere possit?

Casus.

F Feudum Sempronii creditor quidam pignoris nexu detinebat, cujus Creditoris jus filius Sempronii

Ti-

Tiburtius jure cessionis consensu Domini obrinuerat, hac libertate, ut sibi vi hujus juris cessi, de feudo hoc pro lubitu disponere liceret; vi cujus pacti Tiburtius jus ex cessione impetratum consensu domini feudi iterum transtulit in Platonem; contradixit huic facto, aliquis ex agnatis nomine Javolenus, & obrinuit etiam, per sententiam, quod Tiburtio de hoc feudo sine consensu Javoleni tanquam proximi agnati, Jus disponendi non comperat. Ab hac sententia cum appellatum 2 esset, de ejus justitia controvertebatur.

Allegabat pro se agnatus, filium Tiburtium nihil 3 aliud fecisse, quam quod sibi tanquam filio incumberebat, scilicet quod liberaverit feudum paternum ab ære alieno, 2. Feud. 45. & ex ipso actu solutionis debiti paterni præsumendum esse, quod hereditatem adierit, L. pro herede 20. §. 1. ff. de acquirend. heredit. Jam vero satis 5 constat, si filius feudum paternum redemerit, hoc non novum fieri, sed antiquum manere, nisi hereditate paterna se abstinerit d. 2. F. 45. in fin. Struv. c. 3. th. 2. n. 5. adeoque agnatis jus, quod ex prima investitura habent, hic salvum manere, ita ut citra eorum consensum non valeat alienatio. C. Alienatio. 2. Feud. 39. tit. de alienat. feud. Patern.

Rationes dubitandi.

Cum autem ex jure Feudali certum sit, filium, si heredes Patris esse nolit, sed allodium cum feudo repudiare velit, ad æs alienum paternum non obligari 2. Feud. 45. quod vero hereditatem adierit, vel se immiscuerit, 7 hoc in facto consistit, & hinc ab allegante probandum est. Gail. Lib. 2. Obs. 128. n. 1. Struv. Exercit. 34. th. 22. Nec 8 dici poterit, quod hoc casu pro herede se gesserit, dum creditoris paterni jura sibi cedi curavit; quia hoc citra nomen heredis facere potuit, quo casu ex ejusmodi gesto

Rationes decidendi.

gesto non præsumitur hereditatis aditio, per d. L. Pro herede. 20. §. penult. ff. de acquirend. hered. Et hoc eo magis inde apparet, quod idem creditor antea judicialiter convenerit Tiburtium, ad hoc æs alienum solvendum, ubi cum hic opponeret, quod nunquam paternis feudis se immiscuerit, pronunciatum erat, quod nec ad æs alienum obstrictus sit; ex quo porro sequitur, quod paternum nomen, sibi non ut filio, sed ut extraneo cedi curaverit. Cum itaque jure cesso creditoris utatur, de hoc jure crediti five pignoratitio, eadem libertate, qua prior creditor de hoc feudo disponere poterit. De quo videantur. tit. de Distractioe pignor. & si pignus pignor. datur.

I Decisio. II Quibus sic se habentibus apparet, sententiam priorem in hac appellationis instantia reformandam esse, nec agnato jus competere liberam dispositionem de jure cesso ulla ratione impediendi: Salvum tamen agnato jus reluendi esse, quo etiam contra ipsum Tiburtium, utpote creditoris jure feudum jam detinentem, uti posset, in pronunciano addebatur.

X.

Inhibitio pendente appellatione facta, an & quando pro attentato reputanda & revocanda sit.

Casus. I IN casu jam adducto, cum Plato pro nova cessione pecuniam promissam nondum solvisset, ipse appellans per judicem inferiorem, a quo appellatum erat, arrestum pretio huic imponi curavit, subjuncta inhibitione ad Platonem, ne pretium pro cessione solveret Tiburtio. Hic pro attentato illud venditavit, & ea propter ejus revocationem ante omnia fieri debere

bere desideravit, secundum jura notoria in *lit. ff. Nihil. nov. appell. interposit.* Mev. P. 3. Decis. 66. Quærebatur an fundata ejus sit intentio?

Quamvis autem Dd. in ea opinione sint, quod Juxta a quo, in illis, quæ ad faciliorem exitum appellationis spectant, citra vitium attentati pendente appellatum disponere possit. Hieron. Manfred. *de Attentat. Lib. 1. Part. 2. n. 4.* quorsum & inhibio spectare videtur, ut scilicet eo facilior sit sententiæ in instantia appellationis latæ executio, quo ipso appellanti præjudicium ratione processus appellatorii non contingit; quatenus vero factum non tendit in præjudicium litis, pro attentato non habetur, nec revocatur. Mev. *Part. 3. Decis. 211. n. 7. & Part. 4. Decis. 310. n. 8.*

3 Rationes dubitandi.

Cum vero judicis inferioris potestas post interpositam à sententia definitiva appellationem penitus suspensa, & ipsius manus ligatæ sint. Herculan. *de Attentat. c. 3. n. 2.* Lancellot. *de Attentat. Part. 2. c. 12. n. 22.* Mev. *Part. 2. Decis. 198. n. 1.* per consequentiam nec potestas inhibendi ipsi amplius salva esse poterit; quia hanc si causâ necessitas exegisset, post appellationem interpositam à superiore judice petere debuisset. Guido Papæ *de Appellat. n. 5.* Nec dici potest hac inhibitione ad faciliorem sententiæ executionem pertinere, si enim hæc facta fuerit, siue non, feudum cessum jam in manibus tertii erat, & hinc executio hac ratione facilior non redditur, præsertim cum & cedens & cessionarius, satis possessionati sint, ut in utrumque executio sine difficultate fieri possit. Interea vero non leve præjudicium per hanc inhibitionem Appellanti inferrebat, qui per hanc arrestationem impeditus fuit, quo minus pecunia sibi debita libere uti possit. Re-

5 Rationes decidendi.

D

gere-

- gerebatur quidem, quod ipse appellans hic aliquid intentet, pendente appellatione pecuniam exigendo, 9 & hinc appellationi renunciaſſe cenſeatur, Myning. *Obſ. 2. n. 50.* Menoch. *recup. poſſ. Remed. 17. n. 39.* Mev. *Part. 105. Decif. 264.* Verum reponebatur, illum nihil innovare qui jus ſuum perſequitur, & facit id, quod ipſi per ſententiam non interdictum, arg. *L. un. §. 1. ff. Nihil novar. ap- pell. interpoſ.* Herculanus *de Attentatis cap. 3. n. 5.* Imo deſiperet, ſi jus ſuum ob contradictionem adverſarii intermitteret. Herculanus *d. cap. 3. n. 6.* Unde non attendat qui libertate naturali, uti pergit, vel etiam poſſeſſionem ſuam continuat, Mev. *Part. 5. Decif. 102.* Offerebat ſe inſuper appellans ad cautionem, quæ ordinarium remedium eſt, arreſtum vel inhibitionem tollendi. Gail. *de arreſt. Imp. c. 2. n. 7.* Mev. *Part. 3. Decif. 56.*
- 13 Hinc decidebatur, arreſtum vel inhibitionem pendente appellatione factam iterum caſſandam eſſe, & utut cautione hic opus non fuiſſet, & alias nemo ſuperflua cautione gravandus; attamen utut illa neceſſaria non ſit, tamen quia ſponte illa oblata fuit, recipienda & injungenda eſt, Mev. *Part. 5. Decif. 53.* hinc & in præſenti calu majoris ſecuritatis gratia oblata cautionis præſtatio injungebatur.

XI.

De præcedentia duorum Comitum reſpectu diverſarum dynaſtiarum.

- Cafus.* I S. R. J. Comes quidam de Calabria poſtquam & ipſe & pater ejus, omnesque Dynaſtiæ Maſcoviæ poſſeſſores, præcedentiæ jure præ Dynaſtia Regio pontina diu conſtanter uſi fuerunt, tandem ejus præeminentiæ

tia nomine a vicino Comite de Scaldia controversam patitur, de qua, quis potiori, jure gaudeat, prolixè disceptatum fuit.

Comes de Scaldia pro se allegabat, Regio pontanam dynastiam pertinere ad Circulum Budissinum, Mafcoviam vero ad Gorkizianum. Quemadmodum vero circulus prior præ posteriori gaudet prærogativa, illiusque præfecturæ Capitanei hujus officialibus præferuntur, ita & dynastia in dictis circulis eundem in processionibus ordinem sequi debent. Quicquid enim juris est in toto, idem juris est etiam in parte. *L. qua de tota 76. ff. de rei vindicat.* Et hinc civis nobilioris civitatis præcedere debet civem inferioris civitatis, Natta *Tom. 3. Conf. 637. n. 43.* Pariter quando duo concurrunt æqualis dignitatis, ille præferendus est, qui habet dignitatem in loco nobiliori. *per L. 1. C. de privil. corporat. Brunnem. Conf. 140. n. 19.* Unde etiam Monasterium virginum Marienstern in circulo Budissino præferitur Monasterio virginum Marienthal in Gorkiziano districtu. Hinc idem quoque inter dynastias in puncto præcedentiæ servandum, sicut & antehac inter dynastiam Hojerwerdæ in Budissino Circulo sitam & dynastiam Mafcovia a S. C. Maj. pronunciatum, ut illa hanc præcedat; multum vero hic operatur rerum similiter judicatorum auctoritas. *L. 34. §. seq. ff. de LL.* Et porro possessores Regioponti, redditis rationibus Provincialibus, quierantiam primo loco subscripserunt: nec minus in Matricula lustrationis de Anno 1551. Dynastia Regiopontina Mafcovia præposita reperitur. Jam vero ex ordine scripturæ, ut & ex ordine in sigillando & subscribendo colligitur jus præceden-

2 Rationes dubiandi.

cedentiæ. Theodor. Höpping. *Tr. de jure Sigill. cap. 8. n. 73. seq.* Befold. *Vol. 6. Consil. 258. n. 31.* Unde qui prior reperitur scriptus, alios post scriptos præcedit, *per L. 1. ff. de Alb. scrib. Petr. Gregor. Tholof. Synt. Lib. 1. cap. 22. n. 8.* Goldast. *de Majoratu Lib. 1. cap. 28.* Quare dynastia Regiopontina in jure suo præcedentiæ fundata esse videtur.

Rationes de-
cidenti.

- IO Sed quoniam Dynastia Moscoviæ in Marchionatu Lusatiæ superioris, non status circuli Gorliziani, sed totius Lusatiæ superioris est, & tantum ratione collectarum cum circulo Gorliziano conjuncta; Consequenter ipsa est immediata, Regiopontina vero circulo Budissino subjecta. Ex communibus autem Imperii juribus & Consuetudinibus notum, quod ille qui immediatus Imperii civis est, præferatur aliis, utut alias ejusdem dignitatis sint. *per Capitul. Leopold. Art. 40. in*
- 12 *med.* Unde & Nobiles Imperii immediati aliis Germaniæ nobilibus mediatis præferuntur. *Crus. de Præced.*
- 13 *lib. 4. cap. 28. n. II. seq.* Quo intuitu etiam possessoribus dynastiæ Malscoviæ permissum, in diæti Provincialibus comparere per Legatos sive Deputatos, quod Regiopontinæ dynastiæ concessum non est. At vero indubium est præminentiam signum, quando quis per Legatum actus publicos expediendi jure gaudet, jus namque mittendi Legatos juribus maximis adnume-
- 14 *ratur.* Accedit porro jus dynastiæ Malscoviæ, proprium habendi Dicasterium, ubi Nobiles varii feuda recognoscentes ab eadem forum suum sortiuntur. Jam vero ex multorum sententia majoritas Jurisdictionis arguit majoritatem dignitatis & præminentiam.
- 15 *Eichard. P. 1. Consil. 77. n. 14.* Quod tunc præcipue pro-

procedit, si cum majoritate jurisdictionis concurrat æqualis dignitas. Nolden *de Stat. Nobil. cap. 10. n. 60.* Imo & is, qui in Nobiliores dominatum habet, quoad præcedentiam præferendus est aliis, qui talibus subditis non præfunt. Limnæus *de jure Publ. lib. 4. c. 9. n. 18.* Menoch. *Consil. 226. n. 15.* Cephalus *lib. 5. Consil. 611. n. 3.* Fuerunt præterea possessores dynastiæ Mascoviæ jam superiori seculo in quasi possessione præcedentiæ, eamque in hunc usque diem in procedendo, sedendo, votando & subscribendo continuarunt: qui varii actus possessorii maximæ auctoritatis sunt in materia præcedentiæ, adeo, ut in hujus controversiæ decisione standum sit observantiæ & consuetudini. Menoch. *Consil. 51. n. 49.* quod multorum Doctorum auctoritatibus comprobavit Crul. *de preced. Lib. 1. cap. 6. n. 4. seq.* Et hoc in tantum procedit, ut standum sit huic observantiæ, etiamsi juri repugnet. August. Barbosa *de jure Eccles. lib. bis c. 43. n. 178.* Men. *Consil. 10. n. 51.* Brunnem. *Consil. 140. n. 30.* Neque obstant, quæ supra loco rationum dubitandi sunt adducta. Illa enim ratio, quod Regiopontana dynastia pertineat ad Circulum Budissinum, prætentam præcedentiam ipsa elidit. Ex ea enim sequitur, Regiopontem esse statum Lusatiae mediatum; Cum Mascovia sit immediatus, & saltem ratione collectarum Gorliziano junctus, indeque sine dubio præferendus. Præjudicium autem de dynastia Hoyerswerda adductum, non potest in hac causa Comitj de Calabria nocere. Ut enim taceam, in illo possessores Mascoviæ non fuisse satis cum sua defensione auditos; ritissimum illud huc pertinet; rem inter alios actam, tertio neque nocere neque prodesse. *Dd. in Tit.*

- 21 *Tit. Cod. Res inter alios acta vel jud. Sc.* Subscriptio quietantiæ, cujus supra fiebat mentio, erat actus ad solum circulum Budissinum spectans, dynastiam Mascoviæ non tangens. Unde ejusmodi actus probari debuissent, in causa dynastiam utramque concernente, ubi
- 22 tamen potius contrarium est demonstratum. Tandem nec allegatus ordo scripturæ in Matricula de Anno 1557. quidquam poterit in Comitibus præjudicium probare, quia primo ipsum argumentum ab ordine scripturæ in se non est apodicticum, quod late deducit. Andr. Knichen de *Saxon. non provoc. jure. cap. 2. n. 94. seq. R. 7. de Anno 1603. §. Und demnach 3. ibi: und soll auch vor* dignah! die bey tezigem Reichstag gehaltene Session, wie auch derselben Subscription niemãnd an seinem hergebrachten Gebrauch nachtheilig oder præjudicir-
- 23 lich seyn, *R. Imp. de Anno 1654. §. 95.* Imo in ordine scripturæ sæpius erratum esse, exemplis probat Linnæus *Tom. 1. Addit. ad Lib. 9. c. 1. n. 210.* Posito etiam, quod in illa Matricula lustrationis de Anno 1551. nullus error commissus, nec illius temporis possessorem dynastiæ Regiopontanæ ex alio quodam respectu prælatum fuisse, quod forte ratione officii fieri potuit, sicuti hoc in causa præcedentiæ non insolitum est. Crusius de *Præ-*
- 25 *cedentiæ lib. 1. cap. 5. n. 1.* Attamen post illud tempus possessores dynastiæ Mascoviæ omnes actus possessorios tam in conventibus publicis, quam aliis negotiis pro se habent, quod semper prælari fuerint possessoribus dynastiæ Regiopontinæ.
- 26 Quapropter ex omnibus his apparebat abunde, Comitem de Calabria in puncto præcedentiæ intuitu Dynastiæ de Mascou contra Comitem de Scaldia tam
in

Deciso.

in possessorio summario quam ordinario defendendum esse.

XII.

Sola inculpatio adulteræ non facit indicium ad inquisitionem specialem.

IN celebri quadam civitate H. fœmina quædam propter adulterium capitis damnabatur, illa vero postquam varios criminis socios nominasset, cum quibus adulterium commisisset, ultimo etiam duos viros egregios in publicis officiis constitutos & ex nobili stemmate ortos nominabat; quærebat iraque, an hæc inculpatio faciat indicium ad inquisitionem?

Equidem confessionem socii criminis, maxime, si reus in ea ad mortem usque permanferit, & aliæ insuper circumstantiæ concurrant, indicium aliquod facere, notum est; *Consl. Crim. Art. 31. pr. Carpz. Pr. Crim.*

Q. 121. n. 20.

Verum enimvero hoc casu sola aderat confessio adulteræ, ubi expeditum est inter Doctores, quod sola confessio socii criminis indicium ad inquisitionem non faciat; *Carpz. Prax. Crim. qu. 108. n. 58.* quod tunc quam maxime obtinet, si sua sponte & circa interrogationem iudicis aliquem inculpaverit; quoties enim quis sponte & non interrogatus aliquem nominat, toties nominatio illa suspecta est, & nequidem præsumtionem facit. *Polyd. Ripa de Act. in mort. artic. c. 31. n. 4. 5. Menoch. de Arbit. jud. Quæst. l. 2. cas. 474. n. 56. Zanger, de Quæst. & Tortur. c. 2. n. 59.* Et ipsa persona erat infamis, variis adulteriis commaculata, insuper extra torturam illos inculpabat; qualis confessio fidem non mere-

Casus.

Quæstio.

Rationes dubitandi.

Rationes decidendi.

- meretur, neque ad inquisitionem specialem sufficiens est, cum hæc requirat legitima indicia, qualia non oriuntur ab infamibus, præsertim non interveniente purgatione per torturam. Prosp. Farinac. *Prax. Crim. l. 1. tit. 5. qu. 43. n. 135.* Polyd. Ripa. *d. tr. c. 31. n. 16. in fin.*
- 6 Zang. *d. c. 2. n. 61.* Accedebat in facto, quod mulier ista antea in judicio confessæ fuerit, neminem præter D. & K. tecum adulterium commississe, quorum intuiru etiam ad mortem jam rum condemnata erat, postea autem publicata jam sententia condemnatoria, istos Nobiles demum nominaverit: quando autem reus examinatus reticuit complices, & postea vel sponte vel interrogatus nominat aliquos, ob variationem hanc, non tantum non facit indicium ad torturam, sed ne ad inquirendum quidem. Farinac. *d. qu. 43. n. 7. 185. & 186.* Insuper & nulla alia adminicula concurrerant, quo casu sola nominatio non attendenda Carpz.
- 8 *Pr. Crim. qu. 121. n. 37.* neque personæ inculpatæ tales erant, in quas facile suspicio criminis cadere possit, quod ramentum requirit Carolus V. *in Const. Crim. artic. 25.*
- 9 *§. 33. Art. 31. & art. 35.* quin potius ex ordine Nobilium erant, atque in publicis officiis vivebant, in quibus se hætenus cum laude gesserant, inde tale indicium, quod forte ex nominatione socioriri possit, per bonam nominati famam facile diluitur. Mascard. *de probat. Concp. 131. n. 17. & quos citat.* Zanger. *de Quest. d. c. 2. n. 69.*
- 10 Imo in genere volunt Dd. mulieri dicenti se ab aliquo cognitam, credendum non esse, per tradita Nicol. Boerii *Decis. 219. n. 7.*

Deciso. II

Hinc pronunciatum est, inculpationem illam non facere indicium sufficiens ad specialem inquisitionem.

XIII.

XIII.

*Debitor qui indultum moratorium impetrauit,
postea ad concursum creditorum, seu cessio-
nem bonorum non est admittendus.*

Nobilis quidam S. W. ab alio C. M. prætendebat ¹ *Casus.*
Nocto millia thalerorum, & cum solutionem nimi-
um urgeret, C. M. coram dicasterio Ducatus Pomerani-
nici provocabat ad concursum creditorum, & cita-
tionem edictalem ad horum convocationem impetra-
bat, cui concursui contradicebat S. W. ob hoc, quod
jam antea indultum moratorium à Serenissimo Ele-
ctore impetrasset; Quare in controversiam veniebat, ² *Questio.*
an non obstante indulto, adhuc ad concursum seu ces-
sionem bonorum provocare possit?

Quamvis autem cessio bonorum remedium juris ³ *Rationes du-*
ordinarium sit, quod nemini debitorum denegandum,
quo à duriore executione se liberent, *L. 1. §. 1. tit. C.*
Qui bonis ced. possint. nisi forte bona sua luxu vel aliter ⁴
malo more consumserint, arg. *L. 39. ff. de Minor.* Lau-
terbach. *ad ff. de cession. bonor.* quale quid præsentis de-
bitori opponi non poterat, ut taceam duplici benefi-
cio, præsertim si unum sublevandæ inopiæ non suffi-
ciat, ex gratia Principis debitorem gaudere posse. *arg.*
L. 3. ff. de Constitut. Princ.

At vero cum evidens textus adfit in *L. f. C. Qui bo-* ⁶ *Rationes de-*
nis cedere poss. ubi hæc beneficia sibi opponuntur, ut
ita, qui inducias moratorias impetravit, postea bo-
nis cedere nequeat, & exinde Dd. unanimiter con-
cludant, cessionem excludi per indultum. Hering. *de*
Ridejussor. c. 5. n. 126. Schneidewin. *ad f. §. fin. Instit. de*
E *Actio-*

- 7 *Aktionib. n. s. Matthæus de Afflict. Decis. Neapel. 378.* Et hoc etiam eo extendant, ut quamvis debitor non quinquennialis, sed breviores inducias obtinuerit, quod nihilominus bonis cedere non possit. Casp. Manz. *Patrocin. Debitor. Decad. 2. Quest. 7. n. 30.* Brunus *de Cess. bon. Quest. 20. quest. 4. princ. n. 21.* Nimum enim gravarentur creditores, si primum per aliquot annos frustra solutionem expectent, & his elapsis per cessionem bonorum penitus spe obtinendæ solutionis excidant, cum ramen nemo duplici onere gravandus sit. Zoef.
- 8 *in L. ult. vers. Tertius casus ff. de cess. bon.* E contrario debitor sine ulla nova causâ, (nec enim interea novum aliquid infortunium accesserat, ob quod novo dignus esset beneficio,) duo singularia obtineret beneficia, quod jura nostra, præsertim cum damno tertii, non patiuntur. *arg. L. 1. C. de dot. promiss. & L. 19. ff. Ex quib. caus. Major. Carpz. Juriprud. Ecclesiastica Lib. 1. Def. 171. n. 5.*
- 9 maxime si illa duo beneficia sint incompatibilia. Johann Nicol. *de jur Patronat. Lib. 1. n. 55. & seqq.* quæ incompatibilitas in præsentî casu abunde colligitur ex
- 10 *d. L. f. C. Qui bon. ced. poss.* Nec existimandum est, cessionem bonorum de qua hæc *L. fin.* loquitur, nihil commune habere cum concursu creditorum excitato; hæc enim ad paria judicantur, & dum concursus excitatur, reapte bonis ceditur, Francisc. Salgado de Somoza. *Labyr. Creditor. Part. 1. c. 1. n. 2. & 6.*
- 11 *Deciso. 12* Hinc pronunciatum est, C. M. ad concursum creditorum non esse admittendum. Cujus sententiæ æquitas, & ne amplius malitia debitorum eluderentur creditores, commovit Status Pomeraniæ ulterio-
ris ad Pragmaticam Sanctionem, ab aula Electoralî impe-

trandam, ne amplius debitor, qui indultum moratorium obtinuit, ad concursum admitteretur, quæ Constitutio secuta est die 5. Aprilis An. 1672.

XIV.

De obligatione Constitutionis nova in præteritum.

IN præcedenti casu, ubi C. M. per sententiam exclusus erat à beneficio cessionis, ob impetratas antea inducias moratorias, ipse contra hanc sententiam restitutionem in integrum petebat, & pro gravamine allegabat, sententiam latam esse contra observantiam hætenus in Pomerania frequentatam, ubi, contra *legem ult. C. Qui bon. ced. poss.* toties quoties admissus fuit debitor ad *cessionem*, vel, ut ibi vocant, *obligationem* bonorum, & hinc eandem sententiam, utpote contra solitum Judiciorum ordinem latam, subsistere non posse, *L. Prælati. 4. C. de Sentent. & Interlocut.* item vero in reea temporis sanctio Electoralis publicaretur, S. W. supervacaneum existimabar, super hac causa amplius disceptare, utpote quæ nova Constitutione tanquam Legge publica jam decisa esset. C. M. vero hanc non ad se, sed ad casus futuros pertinere regerebat. Hinc con-
2 *Quæstio.*
trovertebatur, quatenus hæc nova Constitutio in præteritum trahi posset.

Quamvis autem C. M. graviter obstaret, Constitutionem hanc revera novam non esse, sed tantum repetitivam seu declarativam juris veteris, id tantum inculcans, quod juri veteri *in L. fin. C. Qui bon. ced. poss.* jam tum conforme est; tali vero casu L. nova etiam
4
ad præterita seu lites pendentes trahitur, *Zoef. Comment.*

ment. ff. de LL. n. 34. Jason ad tit. C. de LL. n. 11. Farinac.
 5 Fragment. Crimin. Part. 2. Lit. L. num. 51. & seqq. Imo &
 alias L. nova generaliter seu simpliciter loquens, limitationem recipit ex jure veteri, & sic eatenus nihil innovasse censetur. Alphonsi Villagut. Tr. de extensione Legum. Rubric. Angesta contra, vel præter formam juris & c. n. 177. p. 182.

Rationes decidendi.

6 His tamen non obstantibus, cum nova illa Constitutio Electoralis plane nullam faciat mentionem casuum præteritorum, sed saltem fururorum, certi juris est, Legem ad præterita non pertinere, nisi de his in specie caverit, L. 7. C. de LL. C. 2. & ult. X. de Constitut. Sebast. Medic. de LL. Part. 4. quest. 35. Bartol. ad C. 2. n. 2. X. de Constitut. ut idem quoque in Statuto novo obrineat Bartol. in L. omnes populi. n. 43. ff. de Iustit. & Jur. Alderan Mascard. Tr. de Interpretat. Statutor. concl. 13. Imo utut Legislator ad præterita extensam velit legem, non tamen hoc pertinebit ad illa, quæ in judicio jam pendent, etiamsi motu proprio (quod tamen in nostro casu factum non erat, nam desideraverant hoc à Principe Status Provinciales) Constitutio nova emanaverit. Felin. in C. fin. vers. modo
 9 adverte X. de Constitut; quod rationem habet evidentem; nam per Litis contestationem in judicio quasi contrahitur L. Licet. 3. §. 11. ff. de Pecul. ergo & super jure tunc recepto simul quasi contraxerunt, se illi stare velle, quicquid secundum hæc jura judicatum fuerit. Unde nec statuta correctæ allegari possunt ad
 10 decisionem causarum, quæ agitantur super facto præterito, Bartol. in L. 7. n. 2. C. de LL. Et quia C. M. provocabat ad continuam observantiam juri communi contrariam, Dd. existimant, tunc legem novam utut
 de-

declaratoriam, non debere extendi ad actus præteritos, si reperiret communem observantiam in contrarium. *Gloss. in C. 1. de Postulat. Prelat. in 6to. Sebast. Medic. de LL. & Statut. part. 4. quæst. 35. n. 5. Valent. 3. nam observantia continua si ab allegante probata sit, vim legis habet, Finckelthaus. Observat. 74. n. 1. Rebuff. ad Constit. Regn. Gall. tom. 3. de consuetud. artic. 2. gloss. 15. n. 23. ita ut iudex citra vitium nullitatis ab hac observantia in pronunciando recedere non possit. Pruckmann. Vol. 1. Consil. 10. n. 47. & Consil. 38. n. 9. Guid. Pap. Decis. 292. n. 2. Camill. Borell. in summa Decis. Orb. Christ. Lib. 1. tit. 14. n. 107.*

Hinc pronunciatum, quod illa nova constitutio ad hanc litem pendentem plane non pertineat, sed si C. M. continuam provinciæ illius observantiam legi contrariam docere possit, ipsum contra priorem sententiam audiendum esse. 13 Decisio

XV.

De debitore moto concursu creditorum administrationem bonorum ex jure retentionis adhuc prætendente.

SEmpronius, qui cum beneficio inventarii Patris heres factus, creditores suos edicto iudicis ad concursum convocavaret, cum bona paterna solvendo æri alieno non iufficere animadverteret; administrationem tamen bonorum, pendente concursu creditoribus cedere volebat, sub hoc prætextu, quod ob illata materna ipse jure retentionis gaudeat, & sic hoc respectu pro creditore in hoc concursu reputandus x Casus

Questio. 2 Quærebatur an audiendus, an non potius curator bonis dandus sit?

Rationes dubitandi.

3 Equidem jus retentionis filio ratione dotis maternæ competere eo minus negari poterat, cum & ipsum jus hypothecæ & prælationis ad filium devolvatur §. 29, *Institut. de Actionib.* Jure autem retentionis nemo sine præcedente causæ cognitione destituitur. *Mev. Part. 1. Decis. 242.*

Rationes decidendi.

5 Verum cum moto concursu omnium creditorum par reddatur conditio, ita ut unus præ altero præcipuum quid prætere nequeat. *Mev. Part. 2. Decis. 345. & Part. 5. Decis. 125.* Peter. Francisc. de Tonduti Sanleger. *Tr. de prævention. Part. 1. C. 10. n. 16. §. Sed*
 6 *quid.* & hinc ne cuiquam ex creditoribus administratio bonorum vel damno vel commodo sit, Curator bonis dari solet, *L. 2. ff. de Curator. bon.* quod quandoque etiam iudex ex officio facere tenetur. *Gail. Lib. 2. Obs. 130. n. 3.* qui Curator ad inventarium conficiendum. *Carpz. Lib. 5. Resp. 74. n. 11.* ut & administrationem in omnium utilitatem dirigendam obligatur, *Wesenbec. Consil. 108. n. 110.* non poterit Sempronius, utut se pro creditore gerat, invitis aliis, sibi administrationem vindicare, sed conceditorum consensu opus habebit. *Brunnemann. de Concurf. Creditor. c. 1. §. 6.*
 8 Nec ipsum adjuvare potest, quod jure retentionis gaudeat; quia hoc in concursu non transfert jus administrationis, nisi ex voluntate creditorum. *Mev. Part. 3. Decis. 255.* hoc enim tantum operatur jus retentionis, ut retinenti satis cautum sit, non vero ut creditoribus facultas non sit, sibi satis per administrationem curatoris prospiciendi. *Mev. Part. 4. Decis. 88.*

Hinc

Hinc decisum fuit, Sempronio quidem durante ¹⁰ *Decisio* concursu permissum esse, ut in illo prædio jure retentionis persistat; ipsum tamen impedire non posse, quo minus à creditoribus curator bonorum constituatur, qui solus administrationem ad finem usque concursus suscipiat.

XVI.

*De sententia primæ instantiæ post interpositam
appellationem in deterius mutata.*

Disceptabatur in judicio super certo quodam te- ¹ *Casus*
stamento à vitrico concepto, in quo privignæ le-
gaverat 1000. thaleros, hoc Legatum cum hæc pete-
ret, & heredes ab ipsa editionem inventarii urge-
rent, variis libris occasio data, quæ tandem per
transactionem topitæ, hac ratione, ut pro illo lega-
to, ipsi præstarentur 550. thaleri, & pro hac summa
ipsi domus defuncti in solutum traderetur; Cum ve-
ro postea domus ipsi displiceret, summam illam in
transactione promissam 550. thaleros in parata pecu-
nia petiit, ubi pronunciatum, quod heredes sum-
mam hanc in parata pecunia solvere debeant; à qua
sententia cum appellatum, & ut domum vi transactio-
nis accipere teneretur, petitum esset, in instantia ap-
pellationis sententia lata: transactionem pro rescissa
habendam, & heredes ad Legatum integrum cum
usuris à morte testatoris præstandum obligatos esse,
contra quam sententiam restitutio in integrum pete-
batur, & quid juris esset, disceptabatur?

Equi-

*Rationes du-
bitandi.*

3 Equidem non ignota Dd. decisio est, quod si sententia per leuterationem vel appellationem suspensa sit, ea in deterius mutari possit, contra leuterantem vel appellantem, etiam parte adversa non petente. Joh. Peter, *Surdus Decis.* 143. Mohedan. *Decis. Rom.* 239. Carpz. *Parr. 1. Constit. 19. Def. 12.* Modest Pistor. *Part. 1. Quest. 22. n. 2.* Appellatio enim commune beneficium utriusque est, & sic quoque appellati ratio habenda, per *L. ult. C. de Appellat.* Gail. *Lib. 1. Obs.* 122. n. 3. Franc. Marci. *Decis.* 1182. n. 24. Mar. Giurba. *Decis.* 30. n. 5. hinc etiam si appellatus absens fuerit, iudex tenetur per suum vigorem partes ejus adimplere, uti loquitur Imperat. in *d. L. fin. princ. C. de Appellat.* Mev. *Part. 4. Decis. 51. in f.* unde & in presenti casu pro appellato pronunciari potuisse, videbatur.

*Rationes de-
gidendi.*

6 Attamen, cum expediti juris sit, ultra id, quod in litem deductum, procedere iudicem in pronunciando non posset, *L. ut fundus 13. ff. Commun. Dividund. L. 17. C. de Fideicommiss.* Alvarez. de Valasco *Consult.* 144. n. 8. Adeo ut omnis sententia nulla dicatur, quæ excedit id, quod est in controversia. per *L. fin. Et ibi* 7 *Gloss. C. de fideicommiss. libertatib.* Et hoc quoque in iudice appellationis locum inveniat, cum iudex ad quem, post appellationem transeat in locum iudicis 8 a quo. Guid. Pap. *de Appell. n. 5.* insuper certum, quod non ulterius potestas iudicandi devolvatur ad iudicem ad quem, nisi in quibus punctis appellatum, in ceteris vero sententia vires rei iudicatae consequitur, ut inde contra iudicatum alia sententia sine nullitate ferri nequeat *L. 1. C. Quando provocat. non est ne-* 9 *cess.* hæcenus vero inter partes plane disputatum non erat,

erat, an transactio, quantum ad summam conven-
tam servanda sit, nam nihil amplius petebat privi-
gna; sed, annon pro illa summa domum loco solutio-
nis acceptare teneatur; sane non potuit pro petitis
ex transactione 550. thaleris mille thaleros antea le-
gatos cum uluris adjudicare. Et quamvis aliquan-¹⁰
do contra appellantem pronunciari possit, hoc ta-
men intelligendum, quod in eodem articulo, in quo
remedium contra sententiam adhibetur, contra appel-
lantem durior ferri possit sententia, non in articulo
alio & diverso, alias enim perperam & nulliter judi-
catur, uti loquitur Dn. Mev. *Part. 3. Decis. 106.* & pari
modo restringit etiam Carpz. *allegat. loc.* opinionem
suam eo quod ejus demum correctio articuli judi-
candi permessa sit, à quo leuteratio fuit interposita,
cum respectu reliquorum capitulorum sententia non
fuerit suspensa à viribus rei judicatæ. Carpz. *d. Def.*
12. n. 4. Conf. Jacob. Schultz in *addit. ad Modest. Piffor.*
Part. 1. Q. 22. n. 12. Et hinc, quod de communi-¹¹
pellationis supra dictum, tantum procedit, in illis ca-
pitulis, à quibus appellatum, in reliquis vero non
est communis. Franc. Salgad. de Samoza. *de Reg.*
protest. vi oppress. appell. P. 3. c. 16. n. 67. Franc. Marci.
P. 2. quest. 143. n. 13. Hieron. Magon. *Dec. Florent. Decis.*
35. Johann. Petr. Fonronella *Decis. Catalon. P. 2. Dec.*
413. n. 1. Nec quicquam facit, quod in instantia appel-¹²
lationis nondum allegata allegare, & probare liceat,
L. Per hanc 4. C. de temporibus appellat. hoc enim tunc
procedit, si noviter allegata pertineant ad causam, de
qua in prima instantia disceptatum, & quatenus de
hac appellatum; Perversio enim status controver-

F

haç

fiæ in instantia appellationis minime admittenda *Mev. Part. 5. Decis. 69. n. 4.*

Hinc existimatum est, mediante restitutione in integrum sententiam illam remendam esse, nec quoad hunc causæ statum iudicem appellationis sententiam in deterius mutare potuisse.

COROLLARIA.

I.

De Potestate Imperatoria disputantes, prolixè de Statu Imperii controvertunt, an ille Monarchicus, an Aristocraticus, an mixtus, an irregularis? Tutissima autem decisio est, quodcunque jus Imperatori per Capitulationes non ademptum, aut limitatum, eo libere uti potest in Imperio.

II.

Causæ feudales Statuum Imperii cognitioni Camerae non subsunt, bene tamen feudorum mediatorum controversiæ, si per appellationem eo devolvuntur.

III.

Privilegium de non appellando non tollit recursum ad Imperatorem ex capite denegatæ justitiæ.

IV.

Legitima non est portio hereditatis, sed bonorum.

V.

V.
Aes alienum gravat etiam Legatorios.

VI.
Consobrinus ex Patre & matre duplicem in successione portionem recte prætendit.

VII.
Judicem secundum acta & probata, & non secundum conscientiam judicare debere; necessitas ipsa urget.

VIII.
Jus Naturæ juri divino contradistinctum, figmentum Ethnicorum est.

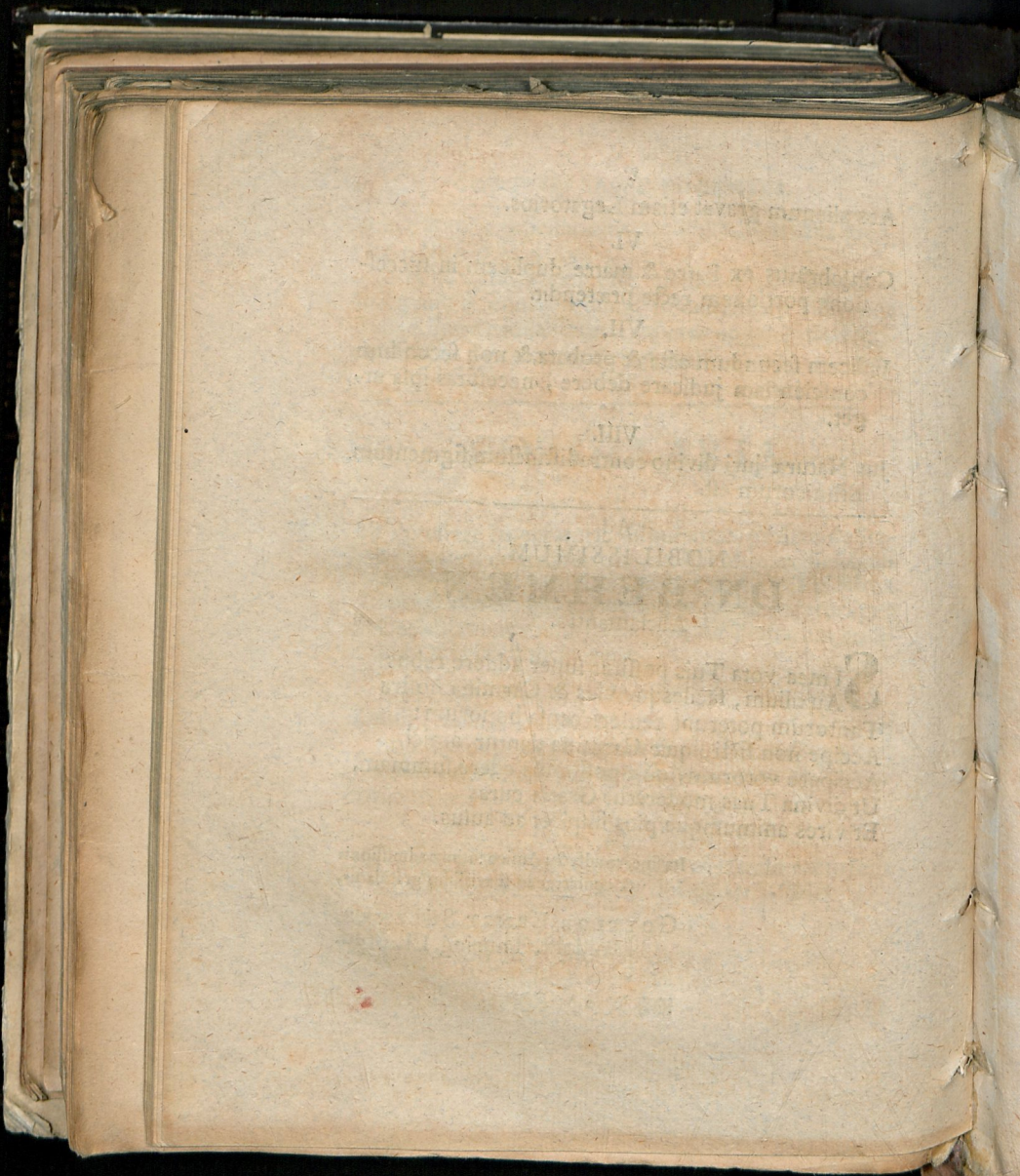
Ad
NOBILISSIMUM
DN BEHMEN,
Acclamantio.

SI mea vota Tuis possunt super addere rebus
Auxilium, facilesque vias & Carmina nostra
Tantum poterunt cenferi causa bonorum:
Accipe non ficti, quæ Carmina dantur, amici,
Accipere votorum, quæ possumus edere, summam,
Ut divina Tuas moderetur Gratia curas
Et vires animumque pios inspiret ad ausus.

Ita sincero adfectu Amico intimæ admissiois
& conterraneo suavissimo gratulatur,

GOTTLob ERNST SÜLZNER,
Rudolf. Thuring. LL. Stud.

☉ ☽ ☿ ☿ ☽ ☉

VO 18

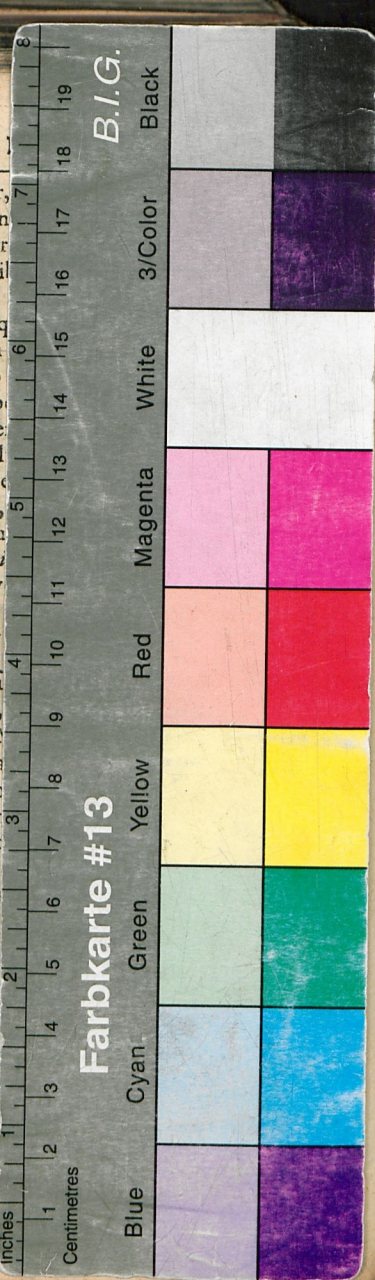
ULB Halle 3
003 011 410

sb.

1704 26
L. F. F. S.
DISPUTATIONEM JURIDICAM
De

CONTROVERSIIS FORI SELECTIS,

Quam

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,

DN. FRIDERICO WILHELMO,
REGNI BORUSSICI HEREDE &c. &c.

IN ILLUSTRIS FRIDERICIANA

PRÆSIDE

DN. SAMUELE STRYKIO, Jcto,
SERENISSIMI AC POTENTISSIMI REGIS BO-
RUSSIE CONSILIARIO INTIMO, PROFESSORE PRI-
MARIO, ET FACULTATIS JURIDICÆ
ORDINARIO

PATRONO SUO VENERANDO

IN ACROATORIO MAJORI

d. XVII. Decembr. Anno Salutis MDCCIV.

Publicæ placidæque eruditorum disquisitioni

exhibebit

AHASVERUS TOBIAS *Behme*
Rudolstadtio-Schwarzburgicus.

HALÆ MAGDEBURGICÆ,

Typis JOHANN. GRUNERI, Acad. Typogr.

29